Kyrkomötet
Motion 2026:52
av Johanna Liljegren m.fl.

Kontinuitetsskogar

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i sin tillsyn av stiftens skogsbruk betrakta bevarande av kontinuitetsskog som ett nödvändigt kriterium för andlig och ekologisk hållbarhet. Bevarande ska i detta sammanhang innebära att inget virkesuttag får ske från kontinuitetsskog med undantag för de försiktiga åtgärder som kan motiveras av hänsyn till social hållbarhet, till exempel för att främja renskötseln.

Motivering

”Fråga djuren, de kan lära dig, himlens fåglar kan ge dig svar. Fråga markens kryp, de kan lära dig, havets fiskar kan upplysa dig. Finns det någon av dem som inte vet att detta är Herrens verk?” (Job 12:7–9)

Kyrkomötet har 2025 beslutat om en ny inriktning för Svenska kyrkans förvaltning av prästlönetillgångarna som innebär att andlig, ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet ska balanseras. Kyrkomötets beslut innebär vidare att varje stift ska ta fram verksamhetsnära mål i enlighet med den nya inriktningen. Den nya inriktningen trädde i kraft den 1 januari 2026.

Av kyrkostyrelsens skrivelse, vilken låg till grund för kyrkomötets beslut, framgår att arbetet framåt med avsättningar inom markförvaltningen bör utgå från ”en gedigen nulägesanalys, lokala förutsättningar och vara baserad på bland annat god ekologisk kunskap”. Skrivelsen betonade att ”[f]örvaltningen av prästlönetillgångarna bör [...] ligga i framkant när det gäller att bidra till att blädningsbruk, hyggesfria metoder i övrigt samt anpassningen till rennäringens behov ökar”. Kyrkostyrelsen hänvisade tillbaka till skogsutredningen *Kyrkan och skogen: Ansvar, handling och hopp* (2024), noterade att dess beskrivna mål ”innebär en hög ambitionsnivå gällande miljöinsatser och en i genomsnitt mer omfattande miljöhänsyn än idag”, och konstaterade att den ”förväntar sig att stiften fortsätter att utveckla sitt arbete i denna riktning.”

Det finns gott om såväl nulägesanalys som god ekologisk kunskap om hur svensk skog mår. Sådan information ska alltså enligt den nya inriktningen ligga till grund för de verksamhetsnära mål som stiften ska sätta för sitt skogsbruk. Ett centralt dokument är Skogsstyrelsens rapport *Biologisk mångfald i skogen* (2026). Där konstaterar Skogsstyrelsen att läget är allvarligt för skogens biologiska mångfald. Den betonar särskilt att kontinuitetsskogar har en stor betydelse för den biologiska mångfalden och att förlusten av kontinuitetsskog är irreversibel.

Därtill har Sverige mål och åtaganden på nationell och internationell nivå såsom Sveriges miljömål, EU:s naturrestaureringsförordning (bindande lagstiftning), EU:s

strategi för biologisk mångfald och Sveriges ratificering av Konventionen för biologisk mångfald (där Kunming-Montrealprotokollet, även kallat ramverket för biologisk mångfald, utgör en del). För att uppnå dessa mål och åtaganden är det nödvändigt att omgående upphöra med avverkning av kontinuitetsskogar.

Kontinuitetsskog avser skog som inte tidigare har avverkats. Skogsstyrelsens definition lyder:

> Höga biologiska värden i det boreala skogslandskapet är i hög grad knutna till skog med lång ekologisk kontinuitet. Med kontinuitetsskogar avses skogar som har naturvärden vars förekomst förklaras av att det under lång tid funnits lämpliga skogsmiljöer och substrat i just denna skog eller i dess närhet. Kontinuitetsskogar omfattar de flesta skogar som uppkommit innan trakthyggesbruket infördes.

Många av de hotade arter som missgynnats av avverkning är beroende av just denna kontinuitet, inte enbart av att träden blir gamla. Komplexa skogliga ekosystem tar lång tid att utvecklas, och när kontinuiteten bryts genom trakthyggesbruk försvinner ofta de förutsättningar som krävs för en stor mängd växt-, svamp- och djurarter. Rapporten konstaterar att med dagens avverkningstakt på 26 000 ha/år av de sista kontinuitetsskogarna kommer dessa att försvinna helt inom de kommande decennierna.

Skogsstyrelsen når slutsatsen att:

> All avverkning av kända skogliga värdekärnor och sannolika kontinuitetsskogar behöver upphöra för att fylla bristen om 1,56 miljoner hektar bevarad livsmiljötyp. På grund av begränsade kvarvarande arealer av värdekärnor, naturskogar och kontinuitetsskogar leder fortsatt förlust av dessa till en påtaglig risk för långsiktigt negativa effekter för biologisk mångfald i skogslandskapet. Att de återstående arealerna bevaras och ges ett långsiktigt skydd bedöms därför vara av avgörande betydelse.

Och vidare:

> Med fortsatt avverkning av skogar med höga biologiska värden bedöms inte svenska miljökvalitetsmål kunna uppnås. Därmed inte heller det skogspolitiska miljömålet, FN:s globala hållbarhetsmål och Konventionen om biologisk mångfald (CBD).

Rapportens slutsatser gör det tydligt att en fortsatt avverkning av de sista, oersättliga kontinuitetsskogarna varken är ekologiskt, andligt, socialt eller ekonomiskt hållbart. Enligt 2025 års beslut om en ny inriktning för Svenska kyrkans skogsförvaltning ska denna värna och främja såväl andliga värden, biologisk mångfald, kulturmiljö, klimatnytta och andra ekosystemtjänster som social hållbarhet och hållbar totalavkastning. Vi som står bakom denna motion menar att dessa inte kan nås så länge de mest sårbara och livsviktiga ekosystem som kyrkan förvaltar fortsatt får avverkas.

Att implementera 2025 års beslut utan att skydda de sista kontinuitetsskogarna innebär även en stor risk för medlemmarnas och allmänhetens förtroende för Svenska kyrkan. Den teologi som utövas i praktiken betyder mer än den som predikas; tilliten för kyrkan vilar i huvudsak på den reella, utövade teologin och riskerar därför att urholkas väsentligt om skogsbrukets praktik strider mot de uttryckta ambitionerna. Att avverka de akut hotade kontinuitetsskogarna är ett uttryck för kalhyggesteologi, oavsett vad det heter i tillsynsrapporterna, och går som sådan på tvärs mot beslutet om att lägga om skogsbruket och göra det i verklig mening hållbart.

Mot bakgrund av kyrkomötets viktiga beslut 2025 och i och med det akuta och allvarliga läget för Sveriges skogar bör det vara en självklarhet att Svenska kyrkan

omedelbart säkerställer ett stopp på avverkning av de kontinuitetsskogar som finns inom prästlönetillgångarna.

Stockholm den 27 juli 2026

Johanna Liljegren (HoJ) *Johanna Westeson (HoJ)*

Johan Sobelius (HoJ) *Lena Samuelsson (HoJ)*

Ida Kortz (HoJ)